

Granične kontrole i temeljna prava na vanjskim kopnenim granicama

**DŽEPNO
IZDANJE**

Ovaj priručnik navodi **10 savjeta i upozorenja** usmjerenih na pet ključnih područja:

- **dostojanstveno** postupanje prema svakoj osobi;
- identifikacija i upućivanje **ranjivih osoba**;
- poštovanje **pravne osnove, nužnosti i proporcionalnosti** pri upotrebi **sile**;
- primjena **mjera zaštite pri zadržavanju osoba** na granicama; te
- poštovanje postupovnih jamstava i **zaštita osobnih podataka**.

Nijedan dio ovog priručnika ne ograničava niti narušava primjenjive norme u pogledu temeljnih prava i mjere zaštite tih prava.

Ovaj je priručnik namijenjen službenicima za upravljanje državnim granicama u državama članicama EU-a koji djeluju na operativnoj razini. Svrha mu je pomoći im u njihovu svakodnevnom radu primijeniti mjere za zaštitu temeljnih prava iz **Zakonika o schengenskim granicama (Uredba (EU) 2016/399)** i povezanog prava EU-a.

1.

PREMA SVAKOJ OSOBI POSTUPAJTE DOSTOJANSTVENO, PROFESIONALNO I ULJUDNO

+ 1.1.

Naučite osnovne izraze

na najčešćim jezicima osoba koje se približavaju kopnenoj granici ili je prelaze.

+ 1.2.

Upotrebljavajte lako razumljive komunikacijske alate

(letke, postere ili informatičke alate) za informiranje putnika o prirodi i cilju graničnih kontrola.

+ 1.3.

Na vidljivim mjestima istaknite informacije o podnošenju pritužbi

i konkretne obrasce pritužbi, uključujući verzije prilagođene djeci.

+ 1.4.

Ljubazno i precizno odgovorite na pitanja.

+ 1.5.

Osobama kojima je potrebna hitna zdravstvena skrb pružite prvu pomoć i uputite ih odgovarajućim medicinskim službama.

Upoznajte se s važnim dijelovima **Međunarodnih zdravstvenih propisa Svjetske zdravstvene organizacije (WHO)** koji se primjenjuju na granicama (dio IV). Nosite zaštitnu opremu koja je stavljena na raspolaganje službenicima i redovito pratite najnovije važne preporuke za javno zdravlje.

+ 1.6.

Vodite računa

o dobi, rodu i kulturi osobe.

+ 1.7.

Ograničite zadiranje u privatnost osobe,

na primjer pri kontroli njezinih osobnih stvari, na ono što je najnužnije i razmjerno cilju i prirodi nadzora državne granice.

+ 1.8.

Posebnu pozornost obratite na ranjive osobe.

Prilagodite svoje ponašanje u komunikaciji s osobama koje možda imaju posebne potrebe (npr. djeca, žrtve trgovine ljudima ili drugih nasilnih kaznenih djela, trudnice, osobe sa zdravstvenim problemima, osobe s invaliditetom itd.). Imajte na umu da neke osobe mogu biti traumatizirane. U slučaju nedoumica koristite se **EASO-ovim alatom za identifikaciju osoba s posebnim potrebama.**

+ 1.9.

Osobe smještene u objektima za zadržavanje na mjestima ulaska ili u policijskim postajama informirajte o njihovim pravima i postupku koji se na njih primjenjuje.

Učinite to bez odgađanja, usmeno i pisano, na jeziku koji te osobe razumiju. Pažljivo pročitajte **Informativni dokument o imigracijskom pritvoru** Europskog odbora za sprječavanje mučenja i neljudskog ili ponižavajućeg postupanja ili kažnjavanja (CPT) kako biste se upoznali s mjerama zaštite i materijalnim uvjetima koje treba poštovati.

+ 1.10.

Kad god je to moguće, osigurajte da u svakoj smjeni rade i žene i muškarci

jer to pridonosi rodno osjetljivom pristupu.

Relevantni pravni izvori: *Povelja EU-a o temeljnim pravima*, članak 1.; *Zakonik o schengenskim granicama*, uvodna izjava 7., članak 2. stavak 21. i članak 7.; *Uredba o europskoj graničnoj i obalnoj straži*, članak 3. stavak 1. točka (a); *Direktiva o suzbijanju trgovanja ljudima*, uvodna izjava 3.; *Direktiva o vraćanju*, članci 15.–17.; *Šengenski priručnik*, str. 14., 16.–17. i točka 5.6. (kontrola djece) i Prilog VII. točka 6. (posebna pravila); *EKLJP*, članak 5. stavak 1. točka (f) i stavak 2.; *Standardi CPT-a u pogledu imigracijskog pritvora*; *Međunarodni zdravstveni propisi Svjetske zdravstvene organizacije (WHO)*, dio IV.; *Sud EU-a, Zakaria (C-23/12)*, 17. siječnja 2013.; *sudska praksa ESLJP-a o lišenju slobode*

2.

NEMOJTE UPOTREBLJAVATI SILU NI ODUZIMATI IMOVINU OSIM KAD JE TO NUŽNO, RAZMJERNO I OPRAVDANO ZA POSTIZANJE LEGITIMNOG CILJA U SKLADU S NACIONALNIM PRAVOM, PRAVOM EU-a I MEĐUNARODNIM PRAVOM

+ 2.1.

Imajte na umu da upotreba sile može imati različite oblike.

Time su obuhvaćeni korištenje rukama i tijelom, upotreba bilo kakvih sredstava prisile, upotreba oružja uključujući vatreno oružje i upotreba službenih pasa ili opreme.

+ 2.2.

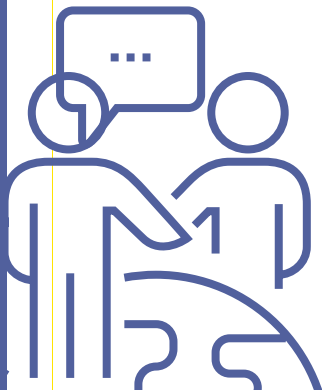
Najprije poduzmite sve razumne mjere za nenasilno rješavanje situacije,

među ostalim uvjeravanjem, pregovaranjem ili posredovanjem.

+ 2.3.

Provedite sve nužne korake

kako bi se što više smanjio rizik od ozljeda i štete.

+ 2.4.

Slijedite pravila o upotrebi sile i oružja, posebno načelo nužnosti, razmjernosti i predostrožnosti.

Za informacije o upotrebi određenih vrsta oružja i opreme pažljivo pročitajte smjernice iz Priloga V. **Uredbi o europskoj graničnoj i obalnoj straži** (Uredba (EU) 2019/1896) o pravilima o upotrebi sile koja se primjenjuju na statutarano osoblje Frontexa.

+ 2.5.

Osobe koje žele podnijeti pritužbu obavijestite o odgovarajućim postupcima.

Pritužbe koje primite evidentirajte u skladu s utvrđenim postupkom.

+ 2.6.

Vodite evidenciju o svim incidentima upotrebe sile i svim oduzetim predmetima, razlogu i pravnoj osnovi za njihovo oduzimanje

(npr. dokaz u kaznenom postupku, opasni predmeti ili drugi razlozi) te daljnjem postupku koji je proveden u vezi s tim.

Relevantni pravni izvori: *Povelja EU-a o temeljnim pravima*, članci 3. i 4. i članak 17.; *Zakonik o schengenskim granicama*, Prilog II. (unošenje podataka); *Uredba o europskoj graničnoj i obalnoj straži*, Prilog V. (službeno se primjenjuje samo na statutarano osoblje Frontexa); EKLJP, članci 2. i 3. i članak 1. Protokola br. 1 uz EKLJP, *sudska praksa ESLJP-a o člancima 2. i 3. i članku 8.*; *Temeljna načela Ujedinjenih naroda (UN) o upotrebi sile i vatrenog oružja za službenike kaznenog progona*; *Kodeks ponašanja UN-a za službenike kaznenog progona*

3.

PRI SURADNJI SA SUSJEDNIM TREĆIM ZEMLJAMA OBRATITE POZORNOST NA RIZIKE POVEZANE S TEMELJNIM PRAVIMA

+ 3.1.

Imajte na umu da postoje stroga ograničenja u dijeljenju osobnih podataka s trećim zemljama.

Prije nego što ih podijelite, provjerite postupate li u skladu sa svim zahtjevima iz prava EU-a i zahtjevima u pogledu zaštite izbjeglica kako su navedeni u okviru vaše politike zaštite osobnih podataka.

+ 3.2.

Informirajte se

o načinu na koji nadležna tijela susjednih trećih zemalja postupaju s osobama koje presretnu u blizini vanjske granice EU-a.

+ 3.3.

Ako ste zaduženi za priopćavanje operativnih informacija susjednim trećim zemljama,

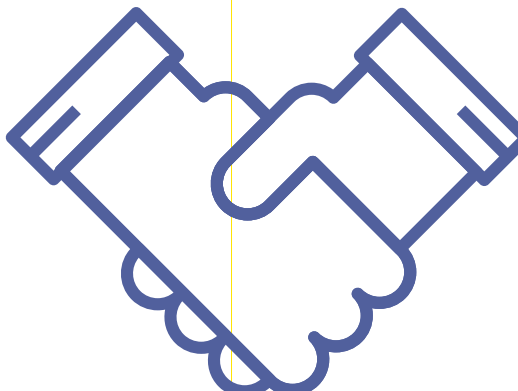
prije nego što od njih zatražite da presretnu osobe koje se približavaju vanjskoj granici EU-a izvan graničnog prijelaza, uvjerite se da te osobe nakon što ih se presretnu neće biti izložene nezakonitom postupanju, progону ili drugim oblicima ozbiljne opasnosti.

+ 3.4.

Ako je granica ograđena,

uputite državljane trećih zemalja koji stignu do ograde i žele zatražiti azil kako da dođu do odgovarajućeg mjesta na kojem će moći osobno i sigurno zatražiti azil. Razmotrite i mogućnost ispisivanja znakova.

— Relevantni pravni izvori:
Povelja EU-a o temeljnim pravima, članci 4. i 18.;
Zakonik o schengenskim granicama, u vezi s člancima 3. i 4. i člankom 13.; *ESLJP, N. T. i N. D. protiv Španjolske, 13. veljače 2020.*

4.

IDENTIFICIRAJTE PODNOŠITELJE ZAHTJEVA ZA AZIL I ZAŠTITITE IH OD PRISILNOG UDALJENJA ILI VRAĆANJA

+ 4.1.

Svaki izraz straha ili opasnosti državljanina treće zemlje da će

u slučaju vraćanja biti izložen ozbiljnoj opasnosti ili progonu smatrajte njegovom željom za traženjem međunarodne zaštite.

+ 4.2.

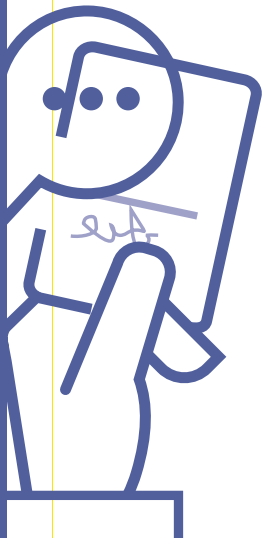
Imajte na umu da svakoj osobi može biti potrebna međunarodna zaštita, neovisno o njezinoj nacionalnosti, dobi ili izgledu.

Odlučivanje o tome treba li državljaninu treće zemlje azil nije vaš zadatak.

+ 4.3.

Poduzetno tražite znakove koji upućuju na to da državljanin treće zemlje možda želi zatražiti azil,

kako je opisano u zajedničkim praktičnim alatima Europskog potpornog ureda za azil i Frontexa za službenike za prvi kontakt o **pristupu postupku azila**. Obratite pozornost na to o kojoj je osobi riječ, što osoba govori, ali i na to što sami primijetite. Nosite džepnu brošuru alata sa sobom.

+ 4.4.

Nakon što utvrdite da državljanin treće zemlje želi zatražiti međunarodnu zaštitu, dajte mu informacije o tome kako može podnijeti zahtjev za azil

na jeziku koji razumije ili za koji se opravdano može pretpostaviti da ga razumije. Upotrijebite piktograme, posebno ako je riječ o djeci.

+ 4.5.

Ako državljanin treće zemlje izrazi želju za podnošenjem zahtjeva za azil,

uputite podnositelja zahtjeva tijelima nadležnima za evidentiranje zahtjeva ili, ako je to vaša odgovornost, evidentirajte zahtjev u potpunosti poštujući načelo povjerljivosti.

+ 4.6.

Nemojte određivati vraćanje državljana trećih zemalja koji su izrazili želju za podnošenjem zahtjeva za azil.

Utvrđite sve posebne potrebe osobe i uputite je subjektima koji pružaju potporu.

— *Relevantni pravni izvori: Povelja EU-a o temeljnim pravima, članci 18. i 19.; Ženevska konvencija o statusu izbjeglica iz 1951.; Zakonik o schengenskim granicama, članci 3. i 4.; Direktiva o postupcima azila, članci 6. i 8.; Direktiva o standardima za kvalifikaciju, članak 2. točke (d) i (f); Šengenski priručnik, drugi dio – točke 12.1. i 12.2. (podnositelji zahtjeva za azil); ESLJP, M. A. i drugi protiv Litve, 11. prosinca 2018.*

5. ZAŠTITITE ŽRTVE KAZNENIH DJELA

+ 5.1.

Upoznajte se s pokazateljima rizika

od trgovine ljudima i redovito se informirajte o tom području.

+ 5.2.

Ako primijetite pokazatelje trgovine ljudima, odmah poduzmite mjere za zaštitu pretpostavljenih žrtava

i odvojite ih od osoba za koje se sumnja da su trgovci ljudima. Imajte na umu da i žrtve trgovine ljudima mogu podnijeti zahtjev za azil.

+ 5.3.

Pretpostavljene žrtve trgovine ljudima uputite službama za pomoć i potporu.

Pomoć i potpora ne smiju biti uvjetovane spremnošću žrtve na suradnju s pravosudnim tijelima.

+ 5.4.

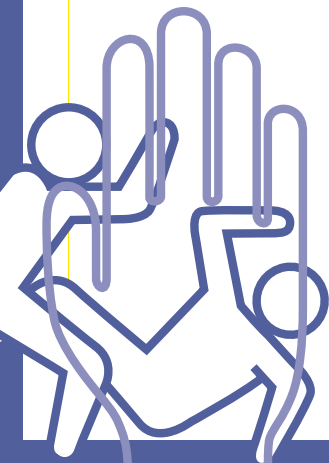
Naučite prepoznati žrtve drugih nasilnih kaznenih djela, uključujući rodno uvjetovano nasilje.

Pružite pomoć i potporu žrtvama u suradnji s odgovarajućim organizacijama za potporu.

+ 5.5.

Sačuvajte svaki dokaz o kaznenom djelu.

— Relevantni pravni izvori: Povelja EU-a o temeljnim pravima, članak 5.; **Zakonik o schengenskim granicama**, uvodna izjava 6. i članak 16.; **Uredba o europskoj graničnoj i obalnoj straži**, članak 3. stavak 1. točka (a) i članak 3. stavak 2.; **Direktiva o suzbijanju trgovanja ljudima**, članak 11.; **Istanbulska konvencija Vijeća Europe**, poglavlja IV. i VII.; **Protokol UN-a protiv krijumčarenja migranata**

6.

ZAŠTITITE DJECU KOJOJ PRIJETI OPASNOST OD ZLOSTAVLJANJA ILI NASILJA

+ 6.1.

Upoznajte se sa zahtjevima u pogledu izlaska djece iz zemlje i ulaska u nju

(npr. privola ili pisana izjava roditelja pod prisegom) te s osnovnim pojmovima povezanim sa zaštitom djeteta.

+ 6.2.

Obavijestite djecu o njihovim pravima i postupcima na način koji ona mogu razumjeti.

Dajte prednost najboljem interesu djeteta.

+ 6.3.

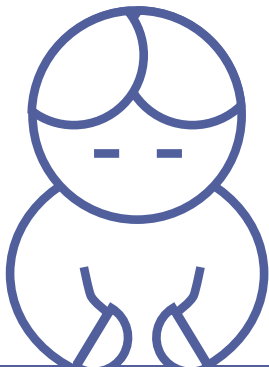
Služite se smjernicama iz Frontexova VEGA priručnika

kako biste identificirali i zaštitili djecu u opasnosti.

+ 6.4.

Provjerite imaju li osobe koje prate dijete roditeljsku skrb nad njima,

posebno ako je dijete u pratnji samo jedne odrasle osobe i ako postoje ozbiljni razlozi za sumnju da je dijete možda nezakonito odvedeno od roditelja. Zabilježite svako neuobičajeno ponašanje djeteta ili odraslih osoba koje ga prate, uključujući tjelesne ili emocionalne znakove i izvijestite o njima.

+ 6.5.

Pri uhićivanju državljana trećih zemalja koji prelaze ili pokušavaju nezakonito prijeći granicu nemojte razdvajati članove obitelji,

osim kad je to neophodan i razmjeran korak za zaštitu članova obitelji ili je to u određenom slučaju nužno radi provedbe kaznene istrage.

+ 6.6.

Promatrajte i aktivno identificirajte djecu koja putuju sama.

Provjerite je li u Šengenskom informacijskom sustavu (SIS) prijavljen nestanak određenog djeteta.

+ 6.7.

Ako nakon kontrola druge linije i dalje postoje sumnje u pogledu dobrobiti djeteta s pratnjom ili bez pratnje,

obratite se tijelu nadležnom za zakonsko skrbništvo i/ili tijelu za zaštitu djece te im uputite to dijete.

— Relevantni pravni izvori: Povelja EU-a o temeljnim pravima, članak 24.; **Zakonik o schengenskim granicama**, uvodna izjava 36. i članak 4. (opća zaštitna odredba o temeljnim pravima), članak 20. stavak 1. i Prilog VII. točke 6.2. i 6.5. (posebna pravila o djeci); **Uredba o europskoj graničnoj i obalnoj straži**, članak 3. stavak 1. točka (a); **Šengenski priručnik**, drugi dio – točka 5.6.3. (granična kontrola djece)

7.

POŠTUJTE POSTUPOVNE ZAHTJEVE I MJERE ZAŠTITE

+ 7.1.

Sve putnike upućene na kontrolu druge linije i sve osobe zaustavljene tijekom graničnog nadzora o prirodi kontrole obavijestite na profesionalan, prijateljski i uljudan način.

Govorite jezikom koji oni razumiju ili za koji se opravdano može pretpostaviti da ga razumiju. Tijekom kontrola druge linije obavijestite osobu o imenu ili identifikacijskom broju službenika graničnog nadzora.

+ 7.2.

Osigurajte da se graničnom kontrolom osobama koje imaju pravo na slobodno kretanje u EU-u ne onemogućuje

povratak u njihovu zemlju državljanstva ili boravišta.

+ 7.3.

Pri zabrani ulaska na graničnim prijelazima

donesite obrazloženu pisanu odluku koristeći se šengenskim standardiziranim obrascem u kojem ćete precizno navesti činjenične i pravne razloge zabrane.

+ 7.4.

Pobrinite se da državljanin treće zemlje kojem se zabranjuje ulazak svojim potpisom potvrdi primitak obrasca.

Pažljivo pročitajte napomene koje osoba upiše u obrazac i prema potrebi poduzmite korake s obzirom na njih.

+ 7.5.

Dotičnoj osobi uručite presliku popunjenog standardiziranog obrasca

i provjerite razumije li ona njegov sadržaj. Prema potrebi angažirajte kvalificiranog usmenog prevoditelja. Pojasnite sve nedoumice koje osoba izrazi.

+ 7.6.

Sve državljanke trećih zemalja kojima se zabranjuje ulazak obavijestite o žalbenim postupcima.

Učinite to usmeno i koristeći se standardiziranim obrascem.

+ 7.7.

Uručite popis kontaktnih točaka gdje se mogu dobiti informacije o stručnjacima koji pružaju pravnu pomoć.

Takav popis istaknite na vidljivim mjestima na graničnim prijelazima.

+ 7.8.

Ako se na kraju žalbenog postupka donese rješenje o neosnovanosti odluke o zabrani ulaska, ispravite poništeni ulazni pečat

te poništite i ispravite sve ostalo što je potrebno.

+ 7.9.

Evidentirajte svaku zabranu ulaska, uključujući razloge zabrane ulaska.

+ 7.10.

Kada zaustavljate osobe bez isprava tijekom graničnog nadzora i tražite od njih da objasne razloge zbog kojih se nalaze na području granice,

govorite jezikom za koji se pretpostavlja da ga razumiju. Ako nastanu komunikacijske zapreke, angažirajte usmenog prevoditelja.

+ 7.11.

Ako je nakon uhićenja osobe tijekom graničnog nadzora nužno poduzeti daljnje mjere,

odvedite osobu u najbližu postaju granične policije i provedite osobni razgovor na jeziku za koji se pretpostavlja da ga osoba razumije. Prema potrebi angažirajte kvalificiranog usmenog prevoditelja.

+ 7.12.

Državljanima trećih zemalja uhićenima nakon prelaska zelene granice dajte dovoljno prilika

da iznesu argumente protiv svojeg udaljavanja i ispitajte njihove pojedinačne okolnosti. Obavijestite ih o njihovu pravu na žalbu na svaku donesenu odluku.

— Relevantni pravni izvori: *Povelja EU-a o temeljnim pravima*, članak 41.; **Zakonik o schengenskim granicama**, uvodna izjava 7., članci 4., 13. i 14. te Prilog V. dio A (zabrana ulaska) i dio B (standardizirani obrazac); *Sud EU-a, Air Baltic (C-575/12)*, 14. rujna 2014.; **Šengenski priručnik**, drugi dio – točke 1.3. (granična kontrola), 8.4., 8.7. (zabrana ulaska), i treći dio (granični nadzor); *ESLJP, Hirsí Jamaa i drugi protiv Italije*, 23. veljače 2012.; *ESLJP, N. T. i N. D. protiv Španjolske*, 13. veljače 2020. i *ESLJP, Asady i drugi protiv Slovačke*, 25. ožujka 2020.

8.

PODUZMITE SVE NUŽNE MJERE OPREZA ZA ZAŠTITU OSOBNIH PODATAKA

+ 8.1.

Osigurajte da se svi osobni podaci, uključujući zdravstvene podatke i ostale osjetljive podatke,

prikupljaju i obrađuju u skladu s pravilima o zaštiti podataka.

+ 8.2.

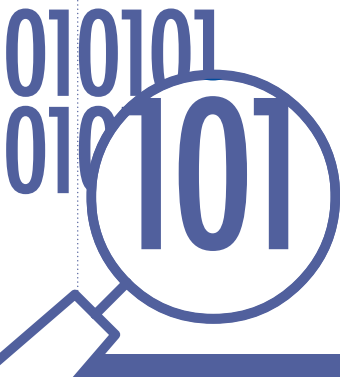
Obavijestite sve putnike o obradi njihovih osobnih podataka,

među ostalim o tome koji se podaci obrađuju, u koju svrhu i tko će im moći pristupiti. Za lakše razumijevanje upotrijebite letke ili postere.

+ 8.3.

Kad uzimate otiske prstiju za unos u sustav Eurodac, slijedite smjernice

iz FRA-ina kontrolnog popisa kako biste pri uzimanju otisaka postupili u skladu s temeljnim pravima [ovdje].

+ 8.4.

Osobe primjereno obavijestite o uzimanju otisaka prstiju za unos u sustav Eurodac.

Možete upotrijebiti FRA-inu brošuru izrađenu u suradnji sa skupinom za koordinaciju nadzora nad sustavom Eurodac [ovdje].

+ 8.5.

Obavijestite osobe o načinu na koji mogu pristupiti svojim pohranjenim osobnim podacima i kako mogu dobiti njihovu presliku

te o koracima koje mogu poduzeti kako bi se netočne ili nezakonito pohranjene informacije ispravile ili izbrisale.

+ 8.6.

Kako biste im omogućili da ostvare svoja prava, **dajte putnicima podatke za kontakt nadležnih nacionalnih tijela**, uključujući tijela za zaštitu podataka.

Relevantni pravni izvori: Povelja EU-a o temeljnim pravima, članak 8.; Opća uredba o zaštiti podataka, poglavlje 3.; Direktiva (EU) 2016/680, poglavlje 3.; Uredba (EU) 2018/1861 o upotrebi SIS-a u području granične kontrole, poglavlje 9.; Uredba (EU) 2018/1862 o upotrebi SIS-a u području policijske suradnje, poglavlje 16.; Uredba (EU) br. 767/2008 o viznom informacijskom sustavu (VIS), poglavlje 6.; Uredba (EU) br. 603/2013 o Eurodacu, članak 29.; Uredba (EU) 2017/2226 o sustavu ulaska/izlaska (EES), članci 50. i 52.; Uredba (EU) 2018/1240 o europskom sustavu za informacije o putovanjima i odobravanje putovanja (ETIAS), članak 64.; uredbe o interoperabilnosti 2019/817 i 2019/818, članci 47. i 48.; Šengenski priručnik, str. 14. i 16.

9.

SURAĐUJTE S TIJELIMA ZA PRAĆENJE STANJA LJUDSKIH PRAVA I HUMANITARNIM DJELATNICIMA

+ 9.1.

Upoznajte se s mandatom i ovlastima neovisnih nacionalnih, europskih i međunarodnih tijela za praćenje, agencija za zaštitu temeljnih prava i izbjeglica

te ostalih organizacija na granici i **poštujte ih**. U skladu sa zakonom osigurajte im pristup informacijama, dokumentima i osobama.

+ 9.2.

Redovito se informirajte o svim smjernicama

o poštovanju temeljnih prava pri provedbi aktivnosti upravljanja državnom granicom **koje izdaju ta tijela**.

— *Relevantni pravni izvor: Uredba o europskoj graničnoj i obalnoj straži, članak 3. stavak 1. točka (e), članak 3. stavak 2. i članak 110.; Direktiva o postupcima azila, članak 29.; Europska konvencija o sprječavanju mučenja (Zbirka europskih ugovora, br. 126), članci 2. i 3.*

+ 9.3.

S njima komunicirajte ljubazno i u duhu suradnje

te pritom poštuju prava na pristup informacijama, dokumentima i osobama kako su utvrđena u pravnim dokumentima o uspostavi njihovih pojedinačnih mandata.

+ 9.4.

Upoznajte se s ulogom Frontexovih promatrača za temeljna prava

i poduprite ih u obavljanju njihovih zadaća.

10.

ODVOJITE VRIJEME ZA UČENJE I RAZVOJ

+ 10.1.

Redovito sudjelujte u osposobljavanju o temeljnim pravima,

uključujući o tome kako upotrebljavati silu, među ostalim u okviru praktičnih vježbi i simulacija na terenu.

+ 10.2.

Službenicima pod vašim nadzorom omogućite da redovito pohađaju potrebna osposobljavanja,

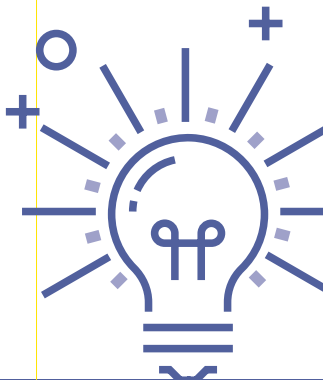
među ostalim o prvoj pomoći te o njihovu zdravlju i dobrobiti, kako bi kontinuirano poboljšavali svoje profesionalno postupanje usmjereno na potrebe službe.

+ 10.3.

Učite i usavršavajte

znanje jezika koji su vam potrebni za izvršavanje zadaća.

— *Relevantni pravni izvori:*
Zakonik o schengenskim granicama, članak 16. stavak 1.; **Uredba o europskoj graničnoj i obalnoj straži**, uvodna izjava 51., članak 3. stavak 2. i članak 62.; **Direktiva o suzbijanju trgovanja ljudima**, uvodna izjava 25. i članak 18. stavak 3.; **Direktiva o postupcima azila**, članak 6. stavak 1.

FRA – AGENCIJA EUROPSKE UNIJE ZA TEMELJNA PRAVA
fra.europa.eu

 facebook.com/fundamentalrights

 twitter.com/EURightsAgency

 linkedin.com/company/eu-fundamental-rights-agency

© FRA, 2020.

© Luxembourg: Ured za publikacije Europske unije, 2020.

*Printed by the Publications Office of the European Union
in Luxembourg*

Print ISBN 978-92-9461-017-1
doi:10.2811/361521
TK-01-20-460-HR-C

PDF ISBN 978-92-9461-011-9
doi:10.2811/63440
TK-01-20-460-HR-N

Ikone/ilustracije: © iStock.com/Marvid; © iStock.com/Varijanta;
© iStock.com/da-vooda.

Ured za publikacije
Europske unije